

Grachtstaete Gouda Ontwikkeling B.V.
J. Van de Graaf
Oosthaven 4
2801 PB GOUDA

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

uw brief van	uw kenmerk	ons kenmerk	datum
14 augustus 2008		FF/75C/2008/0408.	4 november 2008
onderwerp		toek.to doorkiesnummer	bijlagen
onthefing Flora- en faunawet		0800-22 333 22	1
artikel 75, lid 5 en lid 6, onderdeel c			

Geachte heer Van de Graaf,

Naar aanleiding van uw verzoek van 18 augustus 2008 en de aanvullingen hierop van 23 september 2008 en 26 september 2008, geregistreerd onder aanvraagnummer FF/75C/2008/0408, om een ontheffing als bedoeld in artikel 75 van de Flora- en faunawet te krijgen, deel ik u het volgende mee.

Hierbij ontvangt u de ontheffing die u heeft aangevraagd, van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de ringslang, alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 9, 11 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen; het beschadigen, vernielen of verstoren van holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen; het vervoeren en onder zich hebben van de kleine modderkruiper.

De aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het project 'De Bunderhof' in de gemeente Reeuwijk. Op het terrein van een boomkwekerij zullen nieuwe woningen worden gerealiseerd. Hierbij zijn met name ontruimings- en grondwerkzaamheden gemoeid en transport van materieel. De langsegelegen watergangen worden uitgediept, gebaggerd en verbreed. Ook vindt voor de aanleg van een deel natuurvriendelijke oever graafwerk aan de oever plaats en tevens wordt nieuwe (onderwater)beschoeiing geplaatst. Ontheffing wordt gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor de ringslang, alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 9, 11 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet voor de kleine modderkruiper.

Overwegingen

Wettelijk kader

Beschermde soorten

De ringslang is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder c, van de Flora- en faunawet en is tevens opgenomen in bijlage 1, behorende bij het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (28 november 2000, Stb. 525).

De kleine modderkruiper is een beschermde inheemse diersoort als bedoeld in artikel 4, lid 1, onder d, van de Flora- en faunawet.

Verbodsbepalingen

Op grond van de artikelen 9, 11 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet is het onder meer verboden om beschermde inheemse diersoorten te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop op te sporen; nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren; te vervoeren en onder zich te hebben.

Ontheffing

Op grond van artikel 75, lid 5, van de Flora- en faunawet worden ontheffingen slechts verleend wanneer er geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort. Op grond van artikel 75, lid 6, aanhef en onder c, wordt in het geval van soorten die bij algemene maatregel van bestuur zijn aangewezen¹ ontheffing slechts verleend wanneer er, naast de voorwaarde dat geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort, geen andere bevestigende oplossing bestaat en met het oog op andere, bij algemene maatregel van bestuur aan te wijzen, belangen. In artikel 2, lid 3, onder j, van het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (28 november 2000, Stb. 525) worden als andere belangen als bedoeld in artikel 75, lid 5, onder c, van de Flora- en faunawet, onder andere aangewezen de uitvoering van werkzaamheden in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling. Omdat dit Besluit nog niet is aangepast aan de wijziging van de Flora- en faunawet van 7 april 2006 wordt hier nog over andere belangen als bedoeld in artikel 75, lid 5, onderdeel c geschreven, terwijl hiermee lid 6 wordt bedoeld.

Instandhouding van de soort

Ring slang

De ring slang is in het plangebied aangetroffen. Het is aannemelijk dat ring slang in de directe omgeving veel voorkomt, maar toch het plangebied niet gebruikt als vaste verblijfplaats, gezien het intensieve onkruidbeheer en type grond. De ring slang gebruikt het betonpad als zompiek. Bij de werkzaamheden zullen dan ook rustplaatsen (zompieken) verdwijnen. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken, stelt u de volgende maatregelen voor:

- Om het gebied toegankelijk te houden voor zonnende ring slangen in de vegetatie, worden in het zuidelijke openbare deel van het plangebied natuurvriendelijke oevers gerealiseerd met een extensief beheerd ruig talud.
- Hoge vegetatie wordt, voordat met werkzaamheden wordt begonnen, eerst lopend doorkruidt om aanwezige dieren te verwijderen.
- Vervolgens dient direct te worden gemaaid of geslept zodat dieren zich er niet meer zo gauw zullen begeven, dan wel beter zichtbaar zijn en kunnen worden ontzien.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping zijn in de ontheffing echter aanvullende voorwaarden opgenomen.

¹ Bijlage I bij het Besluit vrijstelling beschermde dier- en plantensoorten (Stb. 2000, 525), laatstelijk gewijzigd 4 juli 2007.

Datum

Kenmerk

Vervolgblad

4 november 2008

FF/75C/2008/0408

3

De voortplantingsperiode van de ringslang loopt van april tot en met september en de overwinteringsperiode globaal van november tot en met maart. Aangezien het plangebied amper mogelijkheden biedt voor voortplanting of overwintering voor ringslang zijn deze kwetsbare perioden hier minder aan de orde. Ringslangen zijn echter wel traag in koude perioden, en met name in het voor- en najaar dient rekening te worden gehouden met het trage reactievermogen van deze dieren. De gunstige staat van instandhouding van de ringslang komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de bovengenoemde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorwaarden.

Kleine modderkruiper

De kleine modderkruiper is in het plangebied aangetroffen. Bij de werkzaamheden aan de watergang vindt verstoring en aantasting van verblijfplaatsen van de kleine modderkruiper plaats. De verstoring is echter van tijdelijke aard, uiteindelijk wordt weer geschikt biotoop gecreëerd voor de kleine modderkruiper. Om negatieve effecten van de werkzaamheden op de soort tot een minimum te beperken, stelt u de volgende maatregelen voor:

- Een deel van de bestaande onderwaterbeschoeiing wordt vervangen en op de zuidelijke helft van het plangebied worden natuurvriendelijke oevers aangelegd, zodat er na de ingreep geen afname van geschikt biotoop plaatsvindt.
- Deze werkzaamheden dienen bij voorkeur in de periode vanaf 1 september tot 30 november plaats te vinden, vanwege de daaraan voorafgaande voortplantingsperiode en de op die periode aansluitende winterrust.
- De maatregelen vergen het voorafgaand leegvissen van het betreffende deel van de watergang.

De door u voorgestelde maatregelen zijn in grote lijnen voldoende. Ter aanscherping zijn in de ontheffing echter aanvullende voorwaarden opgenomen. De maatregel om het betreffende deel van de watergang leeg te vissen is enkel voldoende mits ook de bovenlaag van de modder wordt meegenomen bij het leegvissen. Wanneer ook gebaggerd gaat worden, dient de bagger ook op de kant uitgezocht te worden. Gevangen vissen dienen in geschikt biotoop, buiten de invloedssfeer van de graafwerkzaamheden, uitgezet te worden. De gunstige staat van instandhouding van de kleine modderkruiper komt niet in gevaar, mits gewerkt wordt conform de bovengenoemde maatregelen en volgens de overige in de ontheffing opgelegde voorwaarden.

Andere bevredigende oplossing

Er zijn voor het project geen alternatieven geboden. Het plangebied is momenteel zodanig in gebruik dat de natuurwaarden niet optimaal zijn en het weinig geschikt is voor ringslang als vaste verblijfplaats. Echter, het aanwezige betonpad wordt wel gebruikt door ringslang als zonplek. Er is geen alternatievenafweging gemaakt ten aanzien van deze functie van het gebied voor ringslang, maar het realiseren van nieuwbouw in de directe omgeving levert naar verwachting meer natuurschade op dan op de huidige locatie. Ook blijft het gebied na de inrichting toegankelijk voor de ringslang en worden natuurvriendelijke oevers gerealiseerd. De aanwezige natuurwaarden worden met de natuurvriendelijke oevers enigszins verbeterd. De werkwijze is zodanig voorgesteld dat verstoring zoveel mogelijk wordt voorkomen en de gunstige staat van instandhouding blijft gewaarborgd. Hiermee is het voldoende aangetoond dat geen andere bevredigende oplossing voorhanden is.

Datum   Kenmerk
4 november 2008   FF/75C/2008/0408

Vervolgblad

4

Zorgplicht

Voor de soorten waarvoor ik u ontheffing verleen, bent u gehouden aan de in de ontheffing opgenomen voorwaarden. Voor alle soorten echter, geldt de zorgplicht ex artikel 2 van de Flora- en faunawet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten, ongeacht vrijstelling of ontheffing. Op grond hiervan dient u zoveel als redelijkerwijs mogelijk is schade aan deze soorten te voorkomen.

Vogels

U dient gedurende de werkzaamheden rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen van vogels dient te worden voorkomen. Voor de in het plangebied te verwachten vogelsoorten kan dit plaatsvinden door werkzaamheden buiten de broedperiode van aanwezige soorten uit te voeren. Tevens kunnen voorbereidende maatregelen worden getroffen om te voorkomen dat vogels tot broeden kunnen komen binnen het plangebied. Ik wijs u erop dat voor het broedseizoen geen standaardperiode wordt gehanteerd in het kader van de Flora- en faunawet. Van belang is of een broedgeval aanwezig is, ongeacht de periode. Voorts wijs ik u erop dat verblijfplaatsen van standvogels die hun verblijfplaats het hele jaar gebruiken, zoals hollen van spechten, jaarrond zijn beschermd. Voor het verwijderen van dergelijke verblijfplaatsen is te allen tijde een ontheffing vereist.

Conclusie

Gelet op het voorgaande verleen ik u ontheffing ex artikel 75 van de Flora- en faunawet. Aan deze ontheffing zijn voorwaarden verbonden.

De ontheffing en de voorwaarden treft u hierbij aan.

Bezwaar

Het kan zijn dat u het met deze beslissing niet eens bent. U kunt dan (net als andere belanghebbenden) binnen zes weken na de verzenddatum van deze brief, bezwaar maken. U doet dit door een brief te sturen aan Dienst Regelingen, afdeling Recht en Rechtsbescherming, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag. Uw bezwaarschrift moet ten minste bevatten:

- uw naam en adres
- de vermelding: 'ontheffing artikel 75 Flora- en faunawet' en het aanvraagnummer
- een afschrift van deze brief
- de redenen van uw bezwaar
- de datum van uw bezwaarschrift
- uw handtekening

De teammanager Recht en Rechtsbescherming van Dienst Regelingen zal namens de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit op het bezwaarschrift beslissen.

Als u iemand machtigt namens u bezwaar te maken, vergeet u dan niet een door u ondertekende machtigingsverklaring mee te sturen.

Datum   Kenmerk
4 november 2008   FF/75C/2008/0408

Vervolgblad
5

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit,
voor deze,
de teammanager uitvoering Dienst Regelingen,

A handwritten signature in black ink, consisting of the letters 'K' and 'D' followed by a stylized, elongated shape that tapers to a point on the right, resembling a pen nib or a stylized 'D'.

B. Kluivingh - Deetman

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit

Naar aanleiding van het verzoek van de heer J. van de Graaf
namens Grachtstaete Gouda Ontwikkeling B.V., op 18 augustus 2008
en de aanvullingen hierop van 23 september 2008 en 26 september 2008

gelet op artikel 75, lid 5 en 6, onderdeel c, van de Flora- en faunawet

Verleent hierbij aan:	Grachtstaete Gouda Ontwikkeling B.V.
Adres:	Oosthaven 4
Postcode en woonplaats:	2801 PB GOUDA
Voor het tijdvak van:	4 november 2008 tot en met 1 maart 2012

ONTHEFFING

FF/75C/2008/0408

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 11 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het beschadigen, vernielen of verstoren van nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van de ringslang (*Natrix natrix*), alsmede van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 9, 11 en 13, lid 1, van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het vangen, bemachtigen of met het oog daarop opsporen; het beschadigen, vernielen of verstoren van holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen; het vervoeren en onder zich hebben van de kleine modderkruiper (*Cobitis taenia*).

Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft het plangebied voor de realisatie van het project 'De Bunderhof' gelegen in een smalle strook tussen de bebouwde kommen van Gouda en Reeuwijk in de gemeente Reeuwijk en betreft een boomkwekerij met een betonpad en een lage schuur, gelegen achter de bouwpercelen tussen de Zoutmansweg 72 en 118, één en ander zoals is weergegeven op figuur 1 en bijlage 2 van de bij de aanvraag gevoegde 'Projectomschrijving t.b.v. aanvraag ontheffing art. 75C Ff-wet, Bouwlocatie De Bunderhof te Reeuwijk-Brug' van 11 augustus 2008.

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorwaarden verbonden:

Algemene voorwaarden

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. De ontheffing geldt alleen voor de uitvoering van de werkzaamheden, zoals vermeld in de projectomschrijving voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. Grachtstaete Gouda Ontwikkeling B.V. (hierna te noemen: de ontheffinghouder) dient onverwijld contact op te nemen met Dienst Regelingen indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorwaarde 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder blijft daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.
5. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.

6. De ontheffinghouder dient, zodra de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen bekend is, het bijgevoegde meldingsformulier volledig in te vullen en naar Dienst Regelingen te zenden.

Specifieke voorwaarden

7. Bij de planning van de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met de seizoensactiviteiten van de soorten waarvoor ontheffing wordt verleend, om verstoring in de meest kwetsbare perioden (voortplanting, winterrust) te voorkomen.
8. De voortplantingsperiode van kleine modderkruiper loopt van maart tot en met augustus. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kan deze periode langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden dient te worden bepaald door een ter zake kundige¹ op het gebied van vissen.
9. In het voor- en najaar zijn ringslangen traag door de lage temperatuur. Dit geldt ook in de ochtenduren. Bij het verjagen van dieren dient hiermee rekening gehouden te worden.
10. Om het gebied toegankelijk te houden voor ringslangen dienen natuurvriendelijke oevers met extensief beheerde taluds aangelegd te worden in het zuidelijke openbare deel van het plangebied. In het noordelijke deel waar de oever onderdeel zal vormen van particuliere tuinen dient onderwaterbeschoeiing geplaatst te worden.
11. Vóór aanvang van de uitvoering van het project dienen werklocaties doorzocht te worden op de aanwezigheid van ringslangen. Hoge vegetatie dient eerst lopend te worden doorkruist om aanwezige dieren te verjagen. Vervolgens dient direct te worden gemaaid of gesleept zodat dieren zich er niet meer zullen begeven, dan wel beter zichtbaar zijn en kunnen worden ontzien. Vervolgens kunnen de werkzaamheden worden gestart.
12. Vóór de werkzaamheden aan de watergang dient het betreffende deel van de watergang leeggevoerd te worden waarbij ook de bovenste laag van de modder wordt meegenomen. Wanneer ook gebaggerd gaat worden dient de bagger op de kant uitgezocht te worden. Gevangen vissen dienen buiten de invloedssfeer van de graafwerkzaamheden en in geschikt biotoop uitgezet te worden.
13. Alle bovenstaande compenserende en mitigerende maatregelen dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een ter zake kundige¹ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing wordt verleend.

Overige voorwaarden

14. Deze ontheffing kan worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorwaarden.
15. Indien blijkt dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren, dient u, zeker twee maanden voor het verstrijken van deze termijn een verlenging aan te vragen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.
16. Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorwaarden is Dienst Regelingen, Postbus 19530, 2500 CM Den Haag.

¹ Met een deskundige wordt bedoeld een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals bijvoorbeeld Zoogdiervereniging VZZ, RAVON, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten, De Landschappen en Stichting Beheer Natuur en Landelijk gebied) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of -bescherming.

FF/75C/2008/0408

Den Haag, 4 november 2008

DE MINISTER VAN LANDBOUW, NATUUR EN VOEDSELKwaliteit,
voor deze,
de teammanager uitvoering Dienst Regelingen,

B. Kluiwingh - Deetman

Meldingsformulier start werkzaamheden

landbouw, natuur en
voedselkwaliteit

Ontheffing Flora- en faunawet, artikel 75, lid 5 en lid 6, onderdeel c

Gegevens verleende ontheffing

Aanvraagnummer FF/75C/2008/0408
Project De Bunderhof
Ontheffingsperiode 4 november 2008 tot en met 1 maart 2012
Naam ontheffinghouder Grachtstaete Gouda Ontwikkeling BV
de heer J. Van De Graaf
Adres Oosthaven 4
Woonplaats 2801 PB GOUDA

Gegevens werkzaamheden

Contactpersoon uitvoering werkzaamheden .....

Telefoonnummer (vast) .....

Telefoonnummer (mobiel) .....

Locatie(s) werkzaamheden .....

Datum gereedkomen compensatiemaatregelen .....

Datum start werkzaamheden .....

Overzicht planning werkzaamheden .....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Dit formulier dient zodra de aanvang van de werkzaamheden bekend is te worden ingediend bij Dienst Regelingen!

Retouradres

Dienst Regelingen
Postbus 19530
2500 CM Den Haag
Fax: 070-3786139
Email : ffwet@minlnv.nl